

Омбудсманът илюстрира три случая, които ясно показват неработещи мерки, очертават прехвърлянето на отговорност от социален работник към доставчик на услуга, липса на семейно ориентиран модел за работа - подкрепа и съдействие на родителите, за да преодолеят дефицитите в своето родителство, липса на ранна интервенция и на ефективна социална работа по случаите, често заменена с неговото администриране.

Първият случай е за момиче, което още на 5 години е разсиновено и осиновено за втори път, има трудни взаимоотношения с втората осиновителка, с остри разногласия между двете и данни за домашно насилие. Постоянно бяга от дома си, лоша компания, изнасилване, попадане в кризисен център, връщане на майката, отново скандали и бягство от къщи, настаняване пак в кризисен център, забременява на 15 г., прекъсва бременността по искане на майката. Резултатът е, че и към момента детето не живее с майката, а преди два дни е намерено след общодържавно издирване.

„По време на работата ни по случая, от фактите и обстоятелствата безспорно се установи, че между работещите с детето специалисти, от Отдел за закрила на детето и доставчика на кризисната услуга, не е постигнато съгласие за интереса на детето и за действията в защита на неговите интереси. Организирах специална среща, на която поканих наистина всички компетентни по случая органи, някои от Вас са тук отново, включително и представители на училището, където това дете учи. На срещата се установи, че органите за закрила работят с детето от 7 години, водещото мнение за него е, че то е манипулативно – детето, и не уважава никакви авторитети, най-малко на майката и на социалните работници. Т.е. излиза, че детето е виновно за ситуацията, в която се намира“, подчерта омбудсманът и допълни, че не може да приеме подобен извод.

Вторият казус, представен от доц. Ковачева, е на дете, изведено от семейството на майката и настанено с мярка за закрила при бабата и дядото по бащина линия. Съдът отменя заповедите, с които е взета тази мярка, но органът за закрила на детето отказва да се съобрази със съдебното решение. Взета е нова мярка за закрила - настаняване при близки и роднини. Ползването на социални услуги не дават резултат, въпреки съдействието на майката. Ангажираните със случая социални работници се позовават единствено на аргумента „детето не иска“, но не полагат усилия да възстановят връзката майка-дете, като действията им са формални. Детето и към момента е с мярка за закрила, не се работи с него, включително с близките и роднините, които полагат грижи за него, не се отчита и времето, като фактор за връзката дете-майка.

Третият случай илюстрира системен проблем при прилагане на мерките за закрила, установени в Закона за закрила на детето. Омбудсманът разказа за момче

в риск от negliжиране и използването му за просия от родния баща, изведено е от семейството и настанено в Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания в с. Атия, но детето е без установени увреждания. Бащата е с ампутирани крака, няма средства за пътуване и поради това му се налага всяка седмица да върви пеша до услугата, за да се види с момчето си. Становището на социалните е, че бащата не е отговорен родител и иска детето, за да го придружава в просията. Същевременно не се отчета, че бащата е осигурил жилище и вече не се занимава с просия.

Основният извод по казуса, направен от омбудсмана, е прилагане на подхода на по-лесното решение - децата да се настаняват в резидентна грижа, която е постоянна и най-често до навършване на пълнолетие. А за родителя с увреждане - формираното мнение, че не може да се справи в отглеждането на детето, няма ресурси и не се подкрепя в усилията му.